

СХВАЛЕНО

Рішення педагогічної ради Ужгородського
наукового ліцею Закарпатської обласної
ради від 28 серпня 2026 р. протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Ужгородського наукового ліцею
Закарпатської обласної ради
_____ Олена ІЩЕНКО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради
на 2026/2027 навчальний рік**

м. Ужгород 2026

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти», на основі наказу Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 №1430 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».

Освітня програма:

визначає вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;

визначає загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

містить навчальний план;

містить перелік модельних програм, які використовує заклад освіти в освітньому процесі та навчальних програм;

містить опис форм організації освітнього процесу та інструментарій оцінювання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти в Ужгородському науковому ліцеї Закарпатської обласної ради. Особи, які успішно пройшли конкурсні випробування, у т.ч. й особи з особливими освітніми потребами, відповідно до ст.19-20 Закону України «Про повну загальну середню освіту», ст.19-20 Закону України «Про освіту», «Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 р. №367.

До участі в конкурсі допускаються учні на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють, що подається на ім'я директора навчального закладу, табеля успішності учня. До участі в конкурсі у класи біологічного профілю допускаються учні, які успішно пройшли випробування із загальної та технічної підготовки в спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі олімпійського резерву та на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють, що подається на ім'я директора навчального закладу, табеля успішності учня.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-х і 9-х класів складає – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Навчальні плани. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

підсилення предметів інваріантної складової, яким у сучасному суспільстві приділяється особлива увага. З метою створення сприятливих умов для здобуття якісної освіти за обраним профілем: математичним, біолого-хімічним, української філології чи біологічним, збільшено години на вивчення предметів інваріантної складової:

8-А клас

(математичного профілю):

- | | |
|-------------------------------------|-----------------------------------|
| • алгебра – 1,5 години; | • історія України – 0,5 години; |
| • геометрія – 1,5 години; | • всесвітня історія – 0,5 години; |
| • українська література – 1 година; | • інформатика – 0,5 години. |

8-Б клас

(біолого-хімічного профілю):

- | | |
|-------------------------|-------------------------------------|
| • біологія – 1 година; | • геометрія – 0,5 години; |
| • хімія – 1 година; | • українська література – 1 година; |
| • алгебра – 0,5 години; | • історія України – 0,5 години; |

- всесвітня історія – 0,5 години;

- інформатика – 0,5 години.

8-В клас

(біологічного профілю):

- українська мова – 1 година;
- біологія – 2 години;
- українська література – 1 година;
- українська мова – 1 година;

- історія України – 0,5 години;
- всесвітня історія – 0,5 години;
- інформатика – 0,5 години.

9-А клас

(математичного профілю):

- алгебра – 1,5 години;
- геометрія – 1,5 години;
- українська література – 1 година.

9-В клас

(української філології профілю):

- українська мова – 2 години;
- українська література – 1 година;
- англійська мова – 1 година.

9-Б клас

(біолого-хімічного профілю):

- біологія – 2 години;
- хімія – 1 година;
- українська література – 1 година.

9-Г клас

(біологічного профілю):

- українська мова – 1 година;
- українська література – 1 година;
- біологія – 2 години.

З метою розширення всебічного кругозору, забезпечення викладання профільних предметів на більш високому рівні, підготовки учнів до участі в олімпіадах, конкурсах, турнірах введено у варіативну складову робочого навчального плану індивідуальні заняття та консультації.

8-А клас (математичного профілю): фізика – 1 година.

8-Б клас (біолого-хімічного профілю): хімія – 1 година;

8-В клас (біологічного профілю): біологія – 1 година;

9-А клас (математичного профілю): математика – 1 година;

9-Б клас (біолого-хімічного профілю): хімія – 1 година;

9-В клас (української філології профілю): українська мова – 1 година;

9-Г клас (біологічного профілю): українська мова – 1 година.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Мова навчання – українська.

Модельні навчальні програми. Освітній процес у циклі базового предметного навчання (8–9 класи) Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради організується за модельними навчальними програмами (МНП) для закладів загальної середньої освіти, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

На основі обраних МНП педагогами закладу розробляються навчальні програми предметів та інтегрованих курсів, які конкретизують розподіл годин, послідовність тем та схвалюються педагогічною радою.

Зведена таблиця модельного та навчально-методичного забезпечення

Освітня галузь	Навчальний предмет / курс	Клас	Назва модельної навчальної програми, авторський колектив	Нормативний документ (Наказ МОН / Гриф)	Навчально-методичне забезпечення (підручник, автори, видавництво)
Мовно-літературна	Українська мова	8–9	«Українська мова. 7–9 класи» авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 24.07.2023 № 883 (із змін.)	«Українська мова» авт. Авраменко О. М., Тищенко З. Р., вид. «Грамота»
	Українська література	8–9	«Українська література. 7–9 класи» авт. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Українська література» авт. Авраменко О. М., вид. «Грамота»
	Зарубіжна література	8–9	«Зарубіжна література. 5–9 класи» авт. Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В. та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (у ред. від 10.10.2023 №1226)	«Зарубіжна література» авт. Мілянська Н. Р., Мілянський Е. С., Сич Л. М., вид. «Астон»
	Англійська мова (перша іноземна)	8–9	«Іноземна мова. 5–9 класи» авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б. та ін.)	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795	НМК "Full Blast Plus for Ukraine" авт. Мітчелл Г. К., Малкогіанні М., вид. «Лінгвіст»
Математична	Алгебра	8–9	«Алгебра. 7–9 класи» авт. Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (у ред. від 09.02.2022 №143)	«Алгебра» авт. Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Якір М. С.), вид. «Гімназія»
	Геометрія	8–9	«Геометрія. 7–9 класи» авт. Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (у ред. від 09.02.2022 №143)	«Геометрія» авт. Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Якір М. С., вид. «Гімназія»
Природнича	Біологія	8–9	«Біологія. 7–9 класи»	Наказ МОН від	«Біологія»

			авт. Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.	06.09.2023 №1090	авт. Балан П. Г., Козленко О. В., Кулініч О. М. та ін., вид. «Генеза»
	Географія	8–9	«Географія. 6–9 класи» авт. Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В., Довгань А. І. ... Довгань Г. Д. та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (у ред. від 09.02.2022 №143)	«Географія» авт. Довгань Г. Д., Капіруліна С. Л. / Стадник О. Г., вид. «Ранок»
	Фізика	8–9	«Фізика. 7–9 класи» авт. Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божина Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Фізика» авт. Бар'яхтар В. Г., Божина Ф. Я., Довгий С. О. та ін., вид. «Ранок»
	Хімія	8–9	«Хімія. 7–9 класи» автор Григорович О. В.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Хімія» авт. Ярошенко О. Г., Коршевнік Т. В.) вид. «Оріон»
Громадянська та історична	Історія України	8–9	«Історія України. 7–9 класи» авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська- Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Історія України» авт. Власов В. С., Данилевська О. М., Вашук Д. П., вид. «Генеза»
	Всесвітня історія	8–9	«Всесвітня історія. 7–9 класи» авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Всесвітня історія» авт. Полянський П. Б., вид. «Грамота»
	Громадянська освіта	8–9	«Громадянська освіта. 6–9 класи» авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З.)	Наказ МОН від 19.12.2024 №1768	«Громадянська освіта» авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З., вид. «Астон»
	Правознавство	9	«Правознавство. 9 клас» авт. Наровлянський О. Д., Ризіков Д. О.	Наказ МОН від 15.05.2025 № 732	«Правознавство» авт. Наровлянський О. Д., вид. «Грамота»
Інформатична	Інформатика	8–9	«Інформатика. 7–9 класи» авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Інформатика» авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В., вид. «Генеза»
Технологічна	Технології	8–9	«Технології. 7–9 класи» авт. Терещук А. І., Кліщ О. М., Мороз О. О.	Наказ МОН від 10.09.2024	«Технології» авт. Терещук А. І., Кліщ О. М. та ін. , вид. «Літера ЛТД» / «Ранок»
Мистецька	Мистецтво (інтегрований)	8–9	«Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)»	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001	«Мистецтво» авт. Кондратова Л. Г.,

	курс)		автор Кондратова Л. Г.		вид. «Навчальна книга — Богдан»
Соціальна і здоров'язбережна	Здоров'я, безпека та добробут (інтегр. курс)	8–9	«Здоров'я, безпека та добробут. 7–9 класи» авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В. та ін.	Наказ МОН від 24.12.2024 №1787	«Здоров'я, безпека та добробут» авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та ін., вид. «Алатон»
	Підприємництво і фінансова грамотність	8–9	«Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи» автор Панченко С. Ю.	Наказ МОН від 24.12.2024 №1787	«Підприємництво і фінансова грамотність» авт. Пластун О. Л., Панченко С. Ю. та ін., вид. «Ранок»

- Гіперпосилання на повні тексти модельних навчальних програм розміщено на офіційному вебпорталі Міністерства освіти і науки України та ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».
- На основі обраних МНП вчителі-предметники мають право адаптувати розподіл годин між темами (у межах $\pm 15\%$), визначати резерв часу та самостійно обирати технологічні модулі й творчі проекти (зокрема, в курсах «Технології» та «Мистецтво») відповідно до матеріально-технічного забезпечення закладу.
- Перелік МНП може доповнюватися або змінюватися протягом навчального року відповідно до нових наказів

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти та Статуту Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради, освітній процес у 8–9 класах укладено на принципах поєднання фундаментальної загальноосвітньої підготовки з елементами ранньої наукової пропедевтики.

Організація навчання орієнтована на розвиток дослідницьких компетентностей ліцеїстів, академічної доброчесності, критичного мислення та підготовку до профільного самовизначення у старшій школі.

Ключові форми організації навчання

- **Уроки (традиційні та інноваційні):** Уроки-дослідження, уроки-семінари, лабораторно-практичні заняття, інтегровані та бінарні уроки (зокрема, у межах природничо-математичних дисциплін та STEM-курсів).
- **Лекційно-практична система:** Застосовується для поглибленого вивчення окремих розділів інваріантного чи варіативного складників із метою адаптації ліцеїстів до умов старшої профільної школи та вищої освіти.
- **Науково-дослідницька діяльність:** Індивідуальні та групові проекти, робота над першими дослідницькими завданнями за тематикою Малої академії наук (МАН) України, участь у наукових пікніках, круглих столах та ліцейних конференціях.
- **Практикуми та лабораторні практикуми:** Посилені практичні заняття на базі обладнаних ліцейних кабінетів фізики, хімії, біології та географії з використанням сучасного цифрового обладнання для збору й аналізу експериментальних даних.
- **Консультації та індивідуальні заняття:** Призначені для підтримки обдарованої молоді (підготовка до всеукраїнських олімпіад, турнірів, конкурсів-захистів МАН) та подолання індивідуальних освітніх втрат у ліцеїстів.

Специфіка науково-ліцейного компонента

Мережева взаємодія та партнерство: Проведення окремих занять, демонстраційних практикумів та лабораторних робіт на базі наукових лабораторій та факультетів Ужгородського національного університету (УЖНУ) згідно з укладеними угодами про співпрацю.

Польові та тематичні екскурсії: Природничо-наукові екскурсії еколого-біологічними та географічними маршрутами Закарпаття, візити до метеостанцій, наукових об'єктів регіону, провідних IT-компаній та культурних центрів краю.

Дистанційні та асинхронні освітні платформи для реалізації технологій змішаного навчання, виконання довгострокових дослідницьких проєктів та самостійної роботи учнів у зручному темпі.

Рекомендовані інноваційні технології та методи навчання

Технологія / Метод навчання	Особливості застосування в 8–9 класах ліцею
Метод проєктів (Project-Based Learning)	Реалізація міжпредметних дослідницьких проєктів із публічною презентацією та захистом перед експертною комісією ліцею.
STEM / STREAM-освіта	Інтеграція природничих наук, технологій, інженерії та математики під час розв'язання прикладних життєвих і наукових задач.
Кейс-технології (Case Study)	Аналіз реальних наукових, екологічних чи соціально-економічних ситуацій, розвиток навичок командної роботи та прийняття рішень.
Технологія «Перевернутий клас»	Самостійне ознайомлення учнів з теоретичним матеріалом за допомогою ліцейних платформ, перенесення практичної та дослідницької роботи безпосередньо в кабінет під керівництво вчителя.

Вибір конкретних форм, методів і технологій навчання здійснюється вчителем самостійно з урахуванням специфіки навчального предмета, індивідуальних особливостей ліцеїстів та матеріально-технічних можливостей закладу, що забезпечує академічну свободу педагога.

Опис інструментарію оцінювання результатів навчання (відповідно до наказу МОН України від 04.05.2026 № 722)

Види оцінювання та їх реалізація в ліцеї

- **Формувальне оцінювання (оцінювання процесу):**
 - Мета: Відстеження індивідуального поступу ліцеїста, надання якісного зворотного зв'язку та коригування освітнього процесу.
 - Фіксація: Результати формувального оцінювання не враховуються під час підсумкового оцінювання та не потребують виставлення балів у журнал. Вчитель самостійно обирає шкалу (вербальну чи рівневу) та веде облік у щоденниках спостережень чи особистих нотатках у зручний спосіб.
- **Поточне оцінювання (проміжний результат):**
 - Мета: Визначення рівня досягнення очікуваних результатів навчання після вивчення окремої теми, модуля чи розділу.
 - Фіксація: Здійснюється за 12-бальною шкалою та виставляється в класний журнал. Наказом МОН № 722 скасовано обов'язкове поурочне фіксування оцінок за групами результатів (ГР1, ГР2, ГР3, ГР4) на етапі поточного оцінювання. Оцінки виставляються виключно за виконане учнем завдання (роботу).
- **Підсумкове оцінювання (оцінювання кінцевих результатів):**
 - Тематичне оцінювання: Проводиться за рішенням педагога на основі узагальнення поточних оцінок та/або результатів підсумкової (діагностувальної) роботи за розділ/тему.
 - Семестрове оцінювання: Визначається на основі тематичних оцінок. Проведення підсумкової семестрової роботи не є обов'язковим і визначається вчителем. За підсумками семестру виставляється одна загальна бальна оцінка з навчального предмета чи інтегрованого курсу. Виставляти окремі семестрові оцінки за кожною ГР більше не потрібно.
 - Річне оцінювання: Виставляється на основі семестрових оцінок автоматично.

Інструменти оцінювання та академічна свобода педагога

Вчителі ліцею мають повну академічну свободу у виборі інструментарію вимірювання результатів. З урахуванням наукового статусу ліцею рекомендовано такі інструменти:

Метод оцінювання	Рекомендовані інструменти компетентнісного вимірювання
Письмовий	Традиційні та цифрові тести (аналітичні завдання), компетентнісні контрольні роботи, есе, наукові звіти.
Усний	Співбесіди, експрес-опитування, участь у ліцейних дебатах, захист тез дослідження, презентації.
Практичний	Лабораторні дослідження, STEM-проекти, комп'ютерне моделювання, захист курсових/індивідуальних робіт МАН.
Портфоліо	Накопичувальна система творчих досягнень, звітів про практикуми та дослідницьких матеріалів ліцеїста.

Компетентнісні орієнтири та критерії (відповідно до додатка до Наказу № 722)

Під час розробки критеріїв закладу за освітніми галузями враховуються інтегровані показники діяльності ліцеїстів:

- **Когнітивні процеси:** Рівень розуміння, аналізу, синтезу та критичного осмислення інформації.
- **Навчальна діяльність:** Здатність застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях.
- **Рівень самостійності:** Ступінь потреби у сторонній допомозі під час виконання досліджень.
- **Комунікація та взаємодія:** Вміння працювати в наукових мікрогрупах, вести дискусію.
- **Частота вияву умінь:** Стабільність демонстрації високих результатів.

Для розроблення інструментів оцінювання ліцей використовує державні посібники «Як оцінювати в НУШ?», «Каталог компетентнісних робіт для НУШ» та матеріали платформи «Освіта для життя».

Інформування та прозорість

Результати оцінювання відображаються виключно в Електронному журналі/щоденнику ліцеїста. Будь-яке оприлюднення оцінок перед усім класом або сторонніми особами категорично заборонено. Офіційне інформування батьків здійснюється через Свідоцтво досягнень учня, оновлена форма якого затверджується МОН з урахуванням компетентнісного підходу. Критерії оцінювання з кожного предмета оприлюднюються на офіційному вебсайті Ужгородського наукового ліцею.

Освітня програма Ужгородського наукового ліцею Закарпатської обласної ради оприлюднена на сайті закладу (school.uz.ua).

Додаток до освітньої програми

Навчальний план класів з поглибленим вивченням окремих предметів

[illegible]